

Model vaartijdverdeling NIOZ National Marine Facilities (NMF)

Versie: 23-1-2020

1. Achtergrond

Zeegaand onderzoek maakt gebruik van onderzoeksschepen en de bijbehorende apparatuur. Wetenschappers uit verschillende disciplines brengen, incidenteel of regelmatig, enkele dagen tot meerdere aaneengesloten weken aan boord van een schip door, om observaties en metingen te kunnen verrichten. Voor deze wetenschappers vormen onderzoeksschepen een onmisbare infrastructuur voor het uitvoeren van hun programma's en projecten. Nederland heeft een klein aantal onderzoeksschepen die door NIOZ NMF (*National Marine Facilities*), samen met andere voor zeegaand onderzoek benodigde infrastructuur, worden beheerd.

Recente veranderingen in beleid en financiering van vaartijd bieden de kans om een nieuw systeem op te zetten dat wetenschappers in Nederland een betere toegang tot nationale en (voor zover mogelijk) ook internationale onderzoeksschepen biedt. Deze notitie bevat achtergrondinformatie over recente NWO beleidswijzigingen t.a.v. financiering van de NMF-vloot en schetst op hoofdlijnen een toekomstig model voor de vaartijdverdeling van de NMF-vloot.

2. Uitgangspunten voor een duurzame financiering van zeegaand onderzoek

Het Stichtingsbestuur van NWO-I heeft op 19 juni 2018, in samenspraak met het NIOZ, de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- a) De nationale zeegaande faciliteiten (schepen incl. afschrijving, bemanning, brandstof, havenkosten, apparatuur en bijbehorende ondersteuning) worden centraal bekostigd vanuit NWO; de bekostiging loopt via de basisfinanciering voor het NIOZ, met specifieke bestemming NMF.
- b) De nationale zeegaande faciliteiten zijn ván en vóór de wetenschap. NWO stelt deze infrastructuur ter beschikking aan de Nederlandse mariene en maritieme wetenschappen. De schepen hoeven niet meer voor financiële redenen aan commerciële partijen verhuurd te worden¹.
- c) Als gevolg van het nieuwe financieringsmodel voor de nationale zeegaande faciliteiten, welke zijn ondergebracht binnen het NMF, is er nu een kostendekkend, duurzaam exploitatiemodel voor de nationale zeegaande infrastructuur. Mogelijke toekomstige tekorten in het exploitatiebudget worden in principe uit centrale NWO-middelen gedekt.

3. Kosten voor zeegaand onderzoek

De kosten voor onderhoud en gebruik van de nationale zeegaande faciliteiten zijn onder te verdelen in de volgende twee groepen:

- a) Basiskosten voor het draaiende houden van de schepen (incl. onderhoud, afschrijving, bemanning, eten, brandstof, havenkosten) en standaard apparatuur (incl. benodigde personele technische ondersteuning) te vertalen in kosten per vaardag. Deze basiskosten zijn niet direct afhankelijk van de wetenschappelijke inhoud van een vaartocht en moeten voor een groot deel ook gedekt worden als het schip aan wal ligt.

---

¹ Inhoudelijke samenwerking met private partijen (bijv. Topsector Water & Maritiem) is mogelijk en wenselijk, maar de faciliteiten hoeven niet meer verhuurd te worden om tekorten in het exploitatiebudget te dichten.

- b) Specifieke kosten voor de uitvoering van een bepaald zeegaand onderzoeksproject (project-specifieke apparatuur² incl. bijbehorende specialistische ondersteuning en consumables, reiskosten van wetenschappers). Deze kosten zijn sterk afhankelijk van het type onderzoek dat voor een project uitgevoerd wordt.

4. Nieuw model voor vaartijdfinanciering en -verdeling

Dit model streeft er in eerste instantie naar om de vaartijd op nationale onderzoeksschepen (RV Pelagia, RV Navicula, RV Stern) op een transparante en rechtvaardige manier binnen de Nederlandse onderzoeksgemeenschap te verdelen. Daarnaast beoogt de nieuwe systematiek ook de toegang tot internationale onderzoeksschepen te faciliteren. Voor de hoofdlijnen van dit model is ook naar internationale voorbeelden (bijv. Verenigd Koninkrijk, Duitsland) gekeken.

4a. Financiële kaders

De basiskosten (zie 3a) voor vaartijd worden centraal vanuit NIOZ-NWO-I bekostigd en door de NMF als onderdeel van het NIOZ beheerd. Dit betekent dat de basiskosten in de regel niet via projectbudgetten bekostigd worden en dat onderzoekers deze kosten ook niet in de begroting voor een aanvraag op hoeven te nemen. Uitzonderingen hierop vormen subsidie-instrumenten (bijv. ERC grants, NWA, Zwaartekracht) waarbinnen de basiskosten voor vaartijd bovenop het reguliere aan te vragen budget opgevoerd kunnen worden. Waar mogelijk binnen deze subsidie instrumenten, dienen aanvragers het maximale bedrag voor bekostiging van vaartijd op te nemen in hun aanvraag, welke middelen beschikbaar dienen te komen van de NMF voor de exploitatie van de NMF-vloot. Hierbij geldt voor aanvragers een inspanningsverplichting om, waar mogelijk, 50% van de aangevraagde vaarkosten op te nemen in de projectaanvraag. De project-specifieke kosten voor zeegaand onderzoek (zie 3b) worden via projectbudgetten bekostigd, d.w.z. aanvragers nemen deze kosten wél mee in hun begroting voor een aanvraag.

4b. Doelgroep

Onderzoekers werkzaam aan Nederlandse academische instellingen² kunnen een beroep doen op vaartijd, d.w.z. zij komen in aanmerking voor het gebruik van een NMF-onderzoeksschip voor het uitvoeren van hun onderzoek. Onderzoekers komen in aanmerking voor vaartijd als hun project via een wetenschappelijke *peer-review* procedure is goedgekeurd. Er volgt geen verdere inhoudelijke toetsing voor het verkrijgen van vaartijd.

Via de website Marine Facilities Planning (MFP, <https://www.marinefacilitiesplanning.com>) kunnen vaarwensen worden aangemeld op het moment dat een onderzoeksvoorstel wordt ingediend. Deze vaarwens staat in de wachtstand in het planningsysteem totdat er een positief besluit is over financiering van het onderzoeksvoorstel, waarna de aanvraag verder in het vaarplanningsysteem wordt verwerkt en in de vaarplanning wordt opgenomen.

Onderzoekers kunnen op korte termijn een beroep doen op ev. onbezette plekken (*berths*) op een geplande vaartocht, hoewel op de huidige Pelagia onderbezetting slechts zelden voorkomt. Het geplande vervangende schip 'Pelagia II' biedt wel meer mogelijkheden voor last-minute berths bezetting dankzij een verhoogde capaciteit aan boord. Daardoor wordt het schip efficiënter gebruikt en kunnen ook kleinere en/of onvoorziene onderzoeken uitgevoerd worden. Deze 'opstappers' betalen hun project-specifieke vaartijdskosten (3b.) uit eigen middelen.

Naast het gebruik van vaartijd op NMF schepen is er ook de mogelijkheid voor de Nederlandse onderzoeksgemeenschap om mee te varen op buitenlandse schepen aangesloten bij de Ocean Facilities Exchange

---

² D.w.z. onderzoekers werkzaam bij instellingen die aanvragen kunnen indienen (naast Academische instellingen ook TO2-instellingen en industrie binnen de daarvoor geëigende subsidie instrumenten) bij subsidieprogramma's (e.g. Open Competitie, Vernieuwingsimpuls, NWA, Topsectoren, Zwaartekracht) van NWO (zie ook [NWO-subsidieregeling](#))

Group (OFEG, <http://www.ofeg.org/np4/home.html>), het Europese forum voor uitwisseling van vaartijd en daarbij behorende infrastructuur en onderzoeksapparatuur. De Pelagia wordt ingezet binnen dit OFEG uitruil (*bartering*) platform, waarmee vaartijd 'punten' worden verdiend voor gebruik op andere OFEG schepen. Nederlandse aanvragen voor het gebruik van OFEG vaartijd en infrastructuur lopen via de NMF, waarbij de geplande inzet van de NMF vloot kan worden ingezien op de MFP website. Informatie over de inzet van overige OFEG schepen is beschikbaar op de OFEG website: <http://www.ofeg.org/np4/14>

Hiernaast kan de NMF vloot worden ingezet voor onderzoek welke niet direct gefinancierd wordt vanuit een peer-review proces, maar wordt bekostigd vanuit eigen middelen (e.g. onderzoek wat wordt uitgevoerd vanuit kennisinstellingen of vanuit het bedrijfsleven). Ten slotte kan er ook vaartijd gereserveerd worden voor onderzoek wat wordt uitgevoerd vanuit de Topsectoren (Water & Maritiem, Energie, Agri&Food).

Als uitgangspunt voor toekenning van vaartijd geldt dat voorstellen, welke door externe peer-review zijn beoordeeld, geprioriteerd worden boven voorstellen welke zonder externe peer-review zijn toegekend. Daarnaast dienen projecten een budgetpost voor uitvoerkosten te hebben welke in redelijke verhouding staat tot de omvang van de kosten van de aangevraagde vaartijd.

4c. Governance

Het ENW domeinbestuur van NWO stelt een Nationale Vaartijd Commissie (NVC) in, die de door de NMF opgestelde vaarplanning beoordeeld en goedkeurt, of indien gewenst een verzoek aan de NMF uitbrengt om de vaarplanning te wijzigen. De NVC bestaat uit 5 personen: een wetenschappelijk lid vanuit een wetenschappelijke kennisinstelling, een medewerker van de NMF, een medewerker van NIOZ, een lid vanuit aangesloten Topsectoren (e.g. TS Water & Maritiem, TS Energie, TS Agri&Food) en een onafhankelijk voorzitter. De NVC is verantwoordelijk voor het prioriteren van aangevraagde vaartijd in het algehele vaarschema en maakt strategische keuzes over de inzet van de NMF vloot over verschillende vaarregio's (e.g. prioriteren van Atlantische expeditie boven Pacifische expeditie, of *vice versa*). Hierbij houdt de NVC rekening met de strategische gecommitteerde inzet van de NMF vloot binnen internationale samenwerkingsverbanden en de uitruil (*bartering*) van vaartijd binnen de OFEG, waarmee toegang tot de internationale mariene infrastructuur wordt ontsloten voor de Nederlandse onderzoeksgemeenschap. De commissie velt geen oordeel over de wetenschappelijke inhoud of kwaliteit van een voorstel, maar ziet erop toe dat de vaartijd eerlijk en transparant wordt verdeeld. Het NMF vaartijdmodel en de bijbehorende governance worden elke 5 jaar geëvalueerd en waar nodig aangepast.

4d. Procedures & uitvoering

De inzet van de NMF vloot wordt via de openbaar toegankelijke website van de MFP beheerd (<https://www.marinefacilitiesplanning.com/>). Hierbinnen wordt het proces van vaartijd aanvraag, logistiek, vaarplanning en vaarproject management beheerd en kan ook publiekelijk worden gevolgd. De vaarplanning van de NMF vloot wordt voor het grootste deel bepaald door de logistiek, waarbij wordt gezocht naar de meest efficiënte manier om aan alle vaartijd aanvragen invulling te geven (voor de Pelagia geldt dat in principe wereldwijd kan worden gevaren). Middels de MFP website kunnen onderzoekers (incl. opstappers) hun onderzoeksplannen zo goed mogelijk op de beschikbaarheid van vaartijd afstemmen. Tegelijkertijd met het indienen van een onderzoek aanvraag (bij NWO, ERC, etc.) dienen onderzoekers ook vaartijd aan te vragen via de MFP website. Onderzoekers kunnen vaartijd via de MFP website doorlopend aanmelden. Daarbij kan het om hele *cruises*, *legs* of kleinere opstapper-projecten gaan. De NMF kan zo in een vroeg stadium over vaartijd adviseren. De NVC zal een a twee keer per jaar vergaderen om de vaartijdverdeling te bespreken en vast te leggen.

Nationale Vaartijd Commissie (NVC)

De Nationale Vaartijdcommissie heeft als doel de vaartijd efficiënt, transparant en rechtvaardig onder gebruikers te verdelen. Enkele algemene uitgangspunten voor deze commissie zijn als volgt:

- a) De NVC wordt door het ENW domeinbestuur van NWO ingesteld. Het NIOZ adviseert het ENW domeinbestuur over de samenstelling, in samenspraak met het NWO-I bureau.
  - b) De NVC is onafhankelijk en bestaat uit inhoudelijke en logistieke experts, afkomstig van relevante kennisinstellingen; het NVC lidmaatschap rouleert tussen instellingen en groepen.
  - c) Het NMF en NIOZ hebben standaard zitting in de NVC en hebben een doorslaggevende stem over prioritering van de inzet van de NMF vloot binnen internationale samenwerkingsprojecten en uitruil (*bartering*) van vaartijd binnen OFEG.
  - d) De NVC heeft het mandaat om de NMF vaarplanning goed te keuren en mogelijk daaraan gerelateerde geschillen te behandelen.
  - e) De NVC zal projecten niet op wetenschappelijke kwaliteit beoordelen; haar taken hebben betrekking op planning en afstemming en, indien nodig, het maken van noodzakelijke keuzes.
  - f) Het ENW domeinbestuur stelt de terms of reference voor de NVC vast, waarin de procedures, taken en verantwoordelijkheden van de commissie omschreven worden³.
-

---

³ Zie Terms of Reference Nationale Vaartijd Commissie.

Informatie aan onderzoekers over aanvraag vaartijd, te publiceren via websites NIOZ/NMF en NWO:

Werkwijze aanvraag vaartijd:

1) Aanvragers van onderzoeksprojecten waarbij vaartijd wordt gevraagd op de vloot van de National Marine Facilities (NMF) of de OFEG-vloot, dienen voor indiening contact op te nemen met NMF-coördinator Erica Koning (erica.koning@nioz.nl). Dit geldt in principe voor **alle** projectaanvragen, ook voor projecten welke direct vanuit een kennisinstelling of particuliere partij wordt gefinancierd.

2) Na afstemming met de NMF, worden vaarwensen aangemeld via de website Marine Facilities Planning (MFP, <https://www.marinefacilitiesplanning.com>). Deze vaarwens staat in de wachtstand in het planningsysteem totdat er een positief besluit is over financiering van het onderzoeksvoorstel, waarna de aanvraag verder in het vaarplanningsysteem wordt verwerkt en in de vaarplanning wordt opgenomen. Vaartijd wensen voor opstappers (benutting onbezette plekken op reeds geplande cruises) dienen te worden ingediend bij NMF-coördinator Erica Koning (erica.koning@nioz.nl).

3) De basiskosten voor vaartijd worden centraal vanuit NIOZ-NWO-I bekostigd. Dit betekent dat vaartijd in de regel niet via projectbudgetten bekostigd hoeft te worden en dat onderzoekers deze kosten ook niet in de begroting voor een aanvraag opnemen. **Uitzonderingen hierop vormen subsidie-instrumenten (bijv. ERC grants, NWA, Zwaartekracht) waarbinnen de basiskosten voor vaartijd bovenop het reguliere aan te vragen budget opgevoerd kunnen worden.** Hierbij geldt voor aanvragers een inspanningsverplichting om, waar mogelijk, 50% van de aangevraagde vaarkosten op te nemen in de projectaanvraag. Consumables en overige kosten voor uitvoer van projecten vallen niet onder basiskosten en dienen altijd te worden opgenomen in een projectaanvraag.

4) De Nationale Vaartijdcommissie (NVC) is ingesteld door het domeinbestuur ENW van NWO en heeft het mandaat om de NMF-vaarplanning goed te keuren en mogelijk daaraan gerelateerde geschillen te behandelen. De NVC heeft als doelstelling de vaartijd efficiënt, transparant en rechtvaardig onder gebruikers te verdelen. De NVC beoordeelt projecten niet op wetenschappelijke kwaliteit; haar taken hebben alleen betrekking op planning en afstemming. Als uitgangspunt voor toekenning van vaartijd geldt dat voorstellen, welke door externe peer-review zijn beoordeeld, geprioriteerd worden boven voorstellen welke zonder externe peer-review zijn toegekend. Daarnaast dienen projecten een budgetpost voor uitvoerkosten te hebben welke in redelijke verhouding staat tot de omvang van de kosten van de aangevraagde vaartijd.